

MOTION NR 1 TILL ÅRSMÖTET 2015

Motion angående ansökan om SH pre-test som officiellt hälsoprogram för Berner sennen hos SKK

Eftersom att Svenska Sennhundklubben (SSHK) genom avelsrådet informerar om att SH pre-testet är fullt utvärderat och är det viktigaste verktyget för uppfödning av friska och sunda Berner Sennhundar och att SH pre-testet är ett godkänt DNA-test hos Svenska kennelklubben (SKK), så anser vi att SH pre-testet bör bli ett officiellt hälsoprogram nivå 2 hos SKK.

I dagsläget har Berner Sennhunden endast ett officiellt hälsoprogram nivå 2 hos SKK. Det gäller registrering av HD- och ED-röntgenresultat. Det skapar en otydlighet mot både uppfödare och blivande valpköpare när Bernerns absolut största ärftliga hälsoproblem är tumörsjukdomar och vi nu har tillgång till ett tillförlitligt och av SKK godkänt DNA-test som SH pre-testet. SH pre-testet är fortfarande inte ett officiellt hälsoprogram hos SKK.

Agrias statistik visar tydligt att tumörsjukdomar dominerar stort som dödsorsak för Berner. Dessutom är medelåldern för när Berner dör p.g.a. tumörsjukdomar lägst, strax under 7 år, jämfört med alla andra raser, och den sjunker. Den ärftliga tumörsjukdomen histiocytärt sarkom (HS), vars anlag SH pre-testet mäter, utgör ca 25% av tumörsjukdomarna.

Forskningen har även visat att andra tumörsjukdomar har med samma anlag att göra, så bekämpar vi HS i rasen så bekämpar vi samtidigt förekomsten av andra tumörsjukdomar. Histiocytärt sarkom är en polygent nedärvd sjukdom, anlagen finns i flera gener och alla Berner bär ett visst mått av anlag för HS. SH pre-testet är ett risktest som delar in resultaten i tre riskgrupper, avelsindex: **Index A** = lågrisk, **index B** = medelrisk och **index C** = högrisk. Eftersom att det är viktigt för hälsosam avel med genetisk variation och att SH pre-testet måste ställas i relation till andra avelsegenskaper, så finns ingen rekommendation att utesluta någon individ ur avel p.g.a. vilken riskgrupp individen hamnar i. Rekommendationen är endast att inte kombinera två med index C med varandra, för att på så vis långsamt men säkert minska anlagen för HS i Bernerpopulationen. Detta innebär att Berner med index A och index B kan paras med otestad, medan Berner med index C endast kan paras med SH pre-testad Berner med index A eller index B.

SH pre-testet är framtaget i Frankrike. Det tog 12 år för Institutet för biologisk forskning i

Frankrike (CNRS) att forska fram ett fullt utvärderat och tillförlitligt SH pre-test att erbjuda uppfödarna. Forskningen bedrevs i nära samarbete med den franska rasklubben för Berner sennen (AFBS) som hjälpt till att bidra forskningen med både blodprov och biopsier från den franska Bernerpopulationen. Tack vare detta har CNRS fått ett tillräckligt stort underlag för att kunna forska fram ett fullt utvärderat SH pre-test som har funnits tillgängligt för uppfödarna i Frankrike sedan i april 2013. Från och med 2015 har AFBS beslutat att för att hämta ut sitt franska utställningschampionat så krävs det att Bernern är testad med SH pretestet.

AFBS delar även ut en kvalitetscertifiering till Berneruppfödare mot inlämnande av minst ett SH pre-testresultat.

Kompletterande blodprover från Berner från ytterligare åtta Europeiska länder, däribland Sverige, har möjliggjort att testet nu är validerat för hela Europas Berner sennenhundar. SH pre-testet har varit tillgängligt för Europas Berner sedan i slutet av 2013.

Forskningen pågår hela tiden, men det innebär **inte** att testet inte är fullt validerat och därmed även ett godkänt DNA-test hos SKK. Att det heter **pre-test** betyder att det är ett DNA-test som mäter den ärftliga risken **innan** eventuellt sjukdomen bryter ut. Det innebär att det är möjligt att ta reda på i vilken riskgrupp individen ligger i när det gäller nedärvning av anlag för histiocytärt sarkom och därmed även andra tumörsjukdomar **innan** man parar. Genom att SH pre-testa avelsdjuren och därmed ha möjlighet att undvika att kombinera två Berner med SH pre-test index C med varandra, så finns en möjlighet att successivt minska anlagen för HS i populationen. Men avstår vi att SH pre-testa avelsdjuren för utvärdering av kombinationer, så är risken ganska hög att ovetandes råka kombinera två högriskindivider med varandra, då siffror tyder på att drygt 30% av alla Berner ligger i högriskgruppen (SH pre-test index C). Effekten blir då motsatt, generna för HS ökar istället i populationen. Vi ser därför att det är högst angeläget att SH pre-testet blir ett obligatoriskt avelsverktyg med det snaraste och vi är övertygade om att den enda möjligheten att få obligatorisk användning är att göra det till ett officiellt hälsoprogram nivå 2 hos SKK!

Mot bakgrund av att tumörsjukdomar är Bernerns **absolut största** kliniska hälsoproblem, om än långt ifrån Bernerns enda ärftliga hälsoproblem, att SH pre-testet är fullt utvärderat, att det är ett godkänt DNA-test av SKK och enligt SShK det viktigaste verktyget för uppfödning av

friska och sunda Berner Sennenhundar, så anser vi att Svenska Sennenhundklubben bör ansöka om att SH pre-testet blir ett officiellt hälsoprogram nivå 2 hos Svenska kennelklubben. Det bör dock endast vara krav på att båda föräldrarna är SH pre-testade i de fall där ena föräldern är SH pre-testad med index C.

Emelie Karlsson ilarstorp@hotmail.com, Gösta Garmland ag.garmland@telia.com, Berit Bernelycke bernelycke@telia.com, Catrin Larsson cattislarzzon@hotmail.com, Catharina Fohlin fohlinans@hotmail.se, Malin Hellqvist malin.hellqvist@telia.com, Carina Persson carina@grindtech.se, Camilla Forsberg camilla@cfshundkontakt.se, Jonas Fohlin jonaszz@hotmail.se, Christian Dittmann christian@boremail.com, Gunilla Johansson gunillaec.johansson@gmail.com